

07/01/2024

Πλούσιο αφιέρωμα στον Τίμιο Πρόδρομο και Βαπτιστή Ιωάννη από την Pemptousia.Tv - Η σημασία της εορτής - Οι ομώνυμοι Ναοί και Μονές

[/ PEMPTOUSIA TV](#)

Παρακουθήστε ένα πλούσιο αφιέρωμα στη Σύναξη του Τιμίου Προδρόμου και Βαπτιστή Ιωάννη από την τηλεόραση της Πεμπτουσίας.

Η σύναξη του αγίου Ιωάννου Προδρόμου δίνει αφορμή στην υμνολογία της Εκκλησίας μας να προβάλλει τη φοβερά μεγάλη προσωπικότητά του με τις πολυποίκιλες αρετές του. Και εν πρώτοις οι ύμνοι σημειώνουν ότι ο μακαρισμός του αγίου Ιωάννη από την Εκκλησία συνιστά δοξολογία του ίδιου του Ιησού Χριστού.

Η Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννου Προδρόμου Βομβοκούς

Η Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου βρίσκεται στην Ναυπακτία.

Πιθανολογείται ότι ιδρύθηκε τον 11ο αιώνα και ανοικοδομήθηκε περίπου το 1695 πάνω στα θεμέλια του παλιού ναού. Την περίοδο της επανάστασης του 1821 υπήρξε το αρχηγείο της στρατιωτικής δύναμης που συμμετείχε στον αποκλεισμό του Φρουρίου της Ναυπάκτου. Για την Ιστορία της Μονής αλλά και για την προσφορά του μοναχισμού, μας μιλούν ο Μητρ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος και η Ηγουμένη της Μονής Γερόντισσα Ειρήνη.

Πατήστε στην εικόνα για να μεταβείτε στο περιεχόμενο:

Ο Καθεδρικός Ιερός Ναός Τιμίου Προδρόμου Νεαπόλεως

Ο Προϊστάμενος του Καθεδρικού Ναού Τιμίου Προδρόμου Νεαπόλεως, π. Ιωάννης Πενλόγλου μας ξεναγεί στον χώρο και μιλά στην κάμερα της Πεμπτουσίας και στη Μαρία Χαραλαμπίδου για την ιστορία, τα παρεκκλήσια και τη λειτουργική ζωή του Καθεδρικού Ναού.

Πατήστε στην εικόνα για να μεταβείτε στο περιεχόμενο:

Αφιέρωμα στον Καθεδρικό Ιερό Ναό Τιμίου Προδρόμου Νεαπόλεως

Ξενάγηση στην Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Σκήτης Βεροίας

Παρακολουθήστε τη διαδικτυακή εκπομπή με θέμα «Το ήθος των Οσίων Πατέρων – Ξενάγηση στην Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Σκήτης Βεροίας», της Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας που μεταδόθηκε στο πλαίσιο των ΚΣΤ΄ Παυλείων, ΤΟ 2020.

Πατήστε στην εικόνα για να μεταβείτε στο περιεχόμενο:

Το ιστορικό μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου στην Ανάληψη Τριχωνίδος

Ένα από τα αρχαιότερα και πλουσιότερα Μοναστήρια στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας είναι η Ιερά Μονή του Τιμίου Ιωάννου του Προδρόμου και Βαπτιστού, στο χωριό Δερβέκιστα, σημερινή Ανάληψη Θέρμου - Τριχωνίδας. Το Μοναστήρι του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου προσέφερε επί Τουρκοκρατίας πολλές υπηρεσίες στο Ελληνικό Έθνος και στους Χριστιανούς. Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης που βρισκόταν στην Δερβέκιστα πήγαινε συχνά στο Μοναστήρι.

Πατήστε στην εικόνα για να μεταβείτε στο περιεχόμενο:

Οδοιπορικό στην Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου στο Λιβάδι Καρυάς Λευκάδας

«Ξαναγιεννιέται» στη Λευκάδα η Ιστορική Μονή του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου. Μετά από 90 χρόνια, το 2021 έγινε η πρώτη Κουρά Μοναχού στην Ιστορική Μονή, ενώ παράλληλα μοναχοί έφτασαν στην Ιερά Μονή προκειμένου να την επανδρώσουν, έτσι ώστε να αποκτήσει ξανά την παλιά της αίγλη.

Πατήστε στην εικόνα για να μεταβείτε στο περιεχόμενο:

Ιερός Ναός Αγίου Ιωάννου Προδρόμου, Κέρκυρα

Έξω ακριβώς από τα τείχη της περίτειχης πόλης της Κέρκυρας βρίσκεται ο Ιερός Ναός του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου. Είναι ο ναός όπου ο Νικηφόρος Θεοτόκης κήρυττε τον Θείο λόγο και όπου βρίσκεται θαμμένος ο καπετάνιος του Ρώσου Αγίου Θεοδώρου Ουσακώφ. Είναι ο ναός που έφτιαξαν οι Ζακυνθinoί ευγενείς και έφεραν την εικόνα του Αγίου Διονυσίου. Στο αφιέρωμα μιλά ο Πρωτοπρεσβύτερος Αθανάσιος Κοκκινόπουλος.

Πατήστε στην εικόνα για να μεταβείτε στο περιεχόμενο:

Ο Άη Γιάννης της Κολώνας

Ο π. Νικόλαος μας ξεναγεί στον Ιερό Ναό του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου, ένα από τα αρχαιότερα εκκλησάκια στο κέντρο της Αθήνας. Ο Ναός είναι γνωστός και ως “Ο Άη Γιάννης της Κολώνας” λόγω της αρχαίας κολώνας που βρίσκεται εντός του, αλλά και των εθίμων και παραδόσεων που τον περιβάλλουν.

Πατήστε στην εικόνα για να μεταβείτε στο περιεχόμενο:

Ο ιστορικός ναός του Αγίου Ιωάννη του Πέλικα

Για το παλαιότερο και ένα από τα πιο ιστορικά εξωκκλήσια του Αμαρουσίου, τον Αγ. Ιωάννη τον Πέλικα, μιλάει ο π. Ιάκωβος, Ιεροδιάκονος της Μητροπόλεως Κηφισίας. Ο Ναός χρονολογείται στο τέλος του 14ου αιώνα, είναι χαρακτηρισμένος ως μνημείο ιστορικής αξίας και συντηρείται από την Αρχαιολογική Υπηρεσία.

Πατήστε στην εικόνα για να μεταβείτε στο περιεχόμενο:

Θεολογία Γεγονότων: Ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος

Οι Προφύτες, στην Παλαιά Διαθήκη, προφύτευσαν για τον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο ότι θα εμφανιστεί πριν από την έλευση του Χριστού, όπως γράφει το κατά Μάρκον Ευαγγέλιο, εξηγεί ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος, στην εκπομπή Θεολογία Γεγονότων, με θέμα τον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο.

Πατήστε στην εικόνα για να μεταβείτε στο περιεχόμενο:

Βίβλος Ζωής - Ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος

«Το μεγαλύτερο εγκώμιο έχει λεχθεί για τον Πρόδρομο από τον Χριστό: Δεν γεννήθηκε ούτε θα γεννηθεί μεγαλύτερος από τον Πρόδρομο, είπε ο Χριστός αναφερόμενος στον Ιωάννη. Και αυτό από μόνο του τοποθετεί τα πράγματα σε αυτό που και μέσα στη λατρεία της εκκλησία γνωρίζουμε, ότι ο Πρόδρομος έχει υψηλή θέση, μετά τον Χριστό, είναι η Παναγία και ο Πρόδρομος Ιωάννης», λέει ο Αρχιμανδρίτης π. Ιάκωβος Κανάκης. Στην εκπομπή Βίβλος Ζωής, ο π. Κανάκης μιλάει για τον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο, έναν μεγάλο Προφήτη, όπως τονίζει, ο οποίος ενώνει τις δυο Διαθήκες, την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη.

Πατήστε στην εικόνα για να μεταβείτε στο περιεχόμενο:

Η σημασία της εορτής της Συνάξεως του Τιμίου Προδρόμου και Βαπτιστού Ιωάννου

Με αφορμή την σημερινή ημέρα παραθέτουμε κείμενο του Πρωτοπρεσβύτερου Γεωργίου Δορμπαράκη, το οποίο δημοσιεύτηκε στην pemptousia.gr:

«Παραλάβαμε εξ αρχής και με φωτισμό Θεού να εορτάζουμε την επομένη των αγίων Θεοφανείων τη Σύναξη του πανιέρου Προφήτου, Προδρόμου και Βαπτιστού, διότι διακόνησε το μυστήριο του θείου βαπτίσματος. Συντάσσεται η εορτή αυτή και με τις άλλες πανηγύρεις του αγίου Ιωάννου, ώστε να μην αφήσουμε στη σιωπή τίποτε από τα θαύματα εκείνου.

Την ίδια ημέρα θυμόμαστε και τη μεταφορά της πάντιμης χειρός του αγίου Ιωάννου προς τη Βασιλίδα των πόλεων, που έγινε ως εξής: Στην πόλη Σεβαστή, στην οποία λέγεται ότι είχε θαφτεί το σώμα του Προδρόμου, έφτασε ο ευαγγελιστής Λουκάς, ο οποίος πήρε το δεξί χέρι του προφητικού εκείνου σώματος και το πήγε στην πόλη του την Αντιόχεια. Το χέρι του Προδρόμου επιτελούσε εκεί πάμπολλα θαύματα, μεταξύ των οποίων και το παρακάτω. Υπήρχε κάποιος δράκος, ένα τεράστιο ερπετό, που φώλιαζε στα όρια της πόλεως, το οποίο οι κάτοικοί της και οι ειδωλολάτρες το τιμούσαν με ετήσια θυσία. Όταν ήλθε ο καιρός, κληρώθηκε κάποιος από τους χριστιανούς να προσφέρει στο θηρίο το μικρό του κορίτσι. Διότι ο δράκος αυτός έβγαινε έρποντας έξω από τη φωλιά του, παρουσιάζοντας ένα ανέλπιστο θέαμα, και με το τεράστιο ανοιχτό στόμα του δεχόταν το θύμα και το κατασπάρασσε με τα δόντια του. Για τον λόγο αυτό ο πατέρας της κόρης εκλιπαρούσε με στεναγμούς τον Θεό και τον Πρόδρομο να απαλλάξει την κόρη του από τον πικρό θάνατο. Οπότε σοφίζεται το εξής: Ζητάει να προσκυνήσει το άγιο

χέρι του Προδρόμου. Και την ώρα που το ασπαζόταν, κρυφά κόβει με τα δόντια του τον αντίχειρα από τα δάκτυλα και βγαίνει από τον ναό έχοντας πετύχει τον σκοπό του. Λοιπόν, όταν έφτασε η ημέρα της θυσίας και παρευρισκόταν ο λαός για να δει το θέαμα, προσέρχεται ο πατέρας φέρνοντας την κόρη του. Πλησίασε το φοβερό ερπετό, κι όταν το είδε να χάσκει και να ζητά το θύμα του, εξακόντισε μέσα στον φάρυγγά του το ιερό δάκτυλο, γεγονός που επέφερε αμέσως τον θάνατο του ερπετού. Όταν έγιναν αυτά, ο μεν πατέρας επέστρεψε με ζωντανή την κόρη του, διηγούμενος την παράδοση λύτρωσή της, το δε πλήθος του λαού με έκπληξη για το μεγάλο θαύμα ανέπεμπε ευχαριστίες στον Θεό και τον Πρόδρομο, ενώ έκτισε και μέγιστο ναό προς τιμήν του Προδρόμου. Λέγεται δε, ότι κατά την εορτή της Υψώσεως του τιμίου Σταυρού ανυψώνεται αυτό το τίμιο χέρι από τον αρχιερέα, ενώ κατά την ανύψωση άλλοτε εκτείνεται και άλλοτε συστέλλεται. Κι όταν εκτείνεται σημαίνει ότι θα υπάρξει ευφορία καρπών, ενώ όταν συστέλλεται, θα υπάρξει αφορία και φτώχεια. Γι' αυτό και πολλοί από τους κατά καιρούς βασιλείς επιθύμησαν να κατάσχουν το ιερό χέρι του Προδρόμου, κατεξοχήν δε ο Κωνσταντίνος και ο Ρωμανός από τους Πορφυρογέννητους. Λοιπόν, και ενώ αυτοί βασίλευαν, κάποιος διάκονος της Εκκλησίας των Αντιοχέων, που ονομαζόταν Ιώβ, ζήτησε και πήρε μαζί του το τίμιο χέρι του Προδρόμου, την ώρα της επιλύχνιας ακολουθίας, κατά την οποία υπάρχει συνήθεια, όπως έχει παραδοθεί στους χριστιανούς, να τελούν τον αγιασμό. Το ιερό χέρι του μεγάλου προφήτη ο φιλόχριστος βασιλιάς το κατασπάστηκε με πόθο και το απέθεσε στα ανάκτορα. Τελείται δε η σύναξη αυτού στο Φοράκιο».

«Ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος», φορητή εικόνα, μέσα 18ου αιώνα, Ιερά Μονή Χιλανδαρίου Αγίου Όρους.

Η σύναξη του αγίου Ιωάννου Προδρόμου δίνει αφορμή στην υμνολογία της Εκκλησίας μας να προβάλλει τη φοβερά μεγάλη προσωπικότητά του με τις πολυποίκιλες αρετές του. Και εν πρώτοις οι ύμνοι σημειώνουν ότι ο μακαρισμός του αγίου Ιωάννη από την Εκκλησία συνιστά δοξολογία του ίδιου του Ιησού Χριστού. «Πανεύφημε Πρόδρομε Χριστού...σε ευσεβώς μακαρίζοντες, Χριστόν δοξάζομεν». Διότι βεβαίως αν ο άγιος Ιωάννης είναι τόσο μεγάλος στο εκκλησιαστικό στερέωμα, είναι γιατί σχετίστηκε με τον Κύριο, ως προφήτης και πρόδρομός Του, ως βαπτιστής και μάρτυράς Του. Από τον Κύριο πήρε το όποιο φως και την όποια αξία του ο Ιωάννης, με πλήρη επίγνωσή του ως προς αυτό. Γι' αυτό και είναι ο λύχνος που φανέρωσε το απαύγασμα της δόξας του Πατέρα, τον Ιησού Χριστό. «Σαν λυχνάρι φανέρωσες σε όλους τη λάμψη της δόξας του Πατέρα, που

φάνηκε με σώμα». Και γι' αυτό επίσης η κύρια αρετή του ήταν η αρετή της ταπείνωσης, η προϋπόθεση για την ύπαρξη της χάρις του Θεού στον άνθρωπο. Μπροστά στον Χριστό νιώθει την απέραντη μηδαμινότητά του: «Ουκ ειμί ικανός, ίνα κύψας λύσαι τον ιμάντα των υποδημάτων Αυτού». «Εγώ έχω χρείαν του υπό σου βαπτισμού και συ έρχη προς με;».

Ο τονισμός του προφητικού και προδρομικού στοιχείου στον άγιο Ιωάννη αποτελεί τον πυρήνα της ποίησης των αγίων υμνογράφων του. Ο άγιος Ιωάννης στέλνεται από τον Θεό, προκειμένου να ετοιμάσει το έδαφος της παρουσίας του Χριστού. «Όταν είδε ο Πρόδρομος τον φωτισμό μας που φώτισε κάθε άνθρωπο, τον Ιησού Χριστό, τον δείχνει και λέγει στους λαούς: να αυτός που λυτρώνει τον Ισραήλ, αυτός που μας ελευθερώνει από την φθορά». «Προετοίμασες τους δρόμους του Κυρίου, καθώς βάδισες πριν από Αυτόν, προφήτα». Το απλωμένο χέρι μάλιστα του αγίου Προδρόμου και το δάκτυλο με το οποίο υπέδειξε τον Κύριο στους μαθητές του στον ποταμό Ιορδάνη, γίνονται τα κεντρικά αντικείμενα, τα οποία χρησιμοποιεί ο υμνογράφος ήδη από την παραμονή της εορτής των Θεοφανείων, στο δοξαστικό των ιδιομέλων της Θ' ώρας, για να καταδείξει ακριβώς ότι είναι ο Πρόδρομος Κυρίου. Η ποίηση εδώ «απογειώνεται» και φθάνει σε δυσθεώρητα ύψη λυρισμού: «την χείρα σου την αψαμένην την ακήρατον κορυφήν του Δεσπότου, μεθ' ης και δακτύλω αυτόν ημίν καθυπέδειξας, έπαρον υπέρ ημών, Βαπτιστά, ως παρρησίαν έχων πολλήν» (Το χέρι σου που άγγιξε την πανάχραντη κορυφή του Δεσπότου, και με το δάκτυλο του οποίου χεριού μάς Τον υπέδειξες, σήκωσε ψηλά για χάρη μας, Βαπτιστά, επειδή έχεις πολλή παρρησία ενώπιόν Του).

Το προδρομικό στοιχείο του αγίου είχε ξεκινήσει όμως από πολύ νωρίς. Ο άγιος Πρόδρομος δεν δακτυλοδεικτούσε τον Χριστό μόνον στην έρημο ή την ώρα του βαπτίσματος. Είχε «αναγνωρίσει» τη μεσσιανικότητά Του και την είχε μηνύσει ήδη εκ κοιλίας μητρός του. Η ώρα της επίσκεψης της Παναγίας Μητέρας του Κυρίου μας στην ξαδέλφη της Ελισάβετ μετά τον ευαγγελισμό της, τότε που σκίρτησε ο κυοφορούμενος Ιωάννης στην κοιλιά της εγκυμονούσας γερόντισσας μητέρας του, ήταν η απαρχή της προδρομικής αποστολής του. Ο άγιος υμνογράφος το σημειώνει πολλαπλώς: «Έγινες πλήρης από το πανάγιο Πνεύμα, όταν βρισκόσουν ακόμη μέσα στην κοιλιά της μητέρας σου, και μήνυσες χαίροντας με τερπνό σκίρτημα τον καρπό της Παρθενίας, τον Ιησού Χριστό, και Τον προσκύνησες, προφήτη πανσεβάσμιε». Κι ακόμη περισσότερο: προετοίμασε, κατά τον υμνογράφο, τον ερχομό του Χριστού και στον Άδη, όταν βρέθηκε εκεί τριήμερος Εκείνος μετά την εκπνοή Του από τη σταυρική Του θυσία. «Με χαρά ευαγγελίστηκες και στους ευρισκομένους στον Άδη τον Θεό που φανερώθηκε ως άνθρωπος».

Οι ύμνοι της Εκκλησίας μας δεν μπορούν να μην αναφερθούν εκτενώς και στο

θεοπτικό στοιχείο της ζωής του αγίου. Με την προϋπόθεση της καθαρής και ισάγγελης πολιτείας του («σκεύος καθαρότητος ανεδείχθης», «υπερφυούς αρετής λαμπηδόσιν ηγλαϊσμένος», «άγγελος τον ισάγγελον ευηγγελίστατο Ζαχαρία τω σεπτώ») – κανείς απροϋπόθετα δεν μπορεί να γίνει θεόπτης – ο Θεός τού έδωσε τη χάρη της διανοίξεως των πνευματικών οφθαλμών του, προκειμένου να δει τη δόξα του τριαδικού Θεού, κατά την ώρα της Βαπτίσεως του Κυρίου. «Με τη χάρη του Θεού είδες σοφέ Ιωάννη Πρόδρομε, την άρρητη δόξα του Πατέρα, τον Υιό μέσα στο νερό. Και το Πνεύμα είδες, που απήλθε ως περιστέρι, και που καθαρίζει και φωτίζει τα πέρατα. Γι' αυτό σε δοξολογούμε ως μύστη της Τριάδος και τιμάμε το θείο πανηγύρι σου». Κι είναι τούτο μία αλήθεια που πρέπει να τονίζεται: η όραση της Θεοφάνειας από τον άγιο Πρόδρομο δεν ήταν όραση και από τους άλλους που παρευρίσκονταν στον Ιορδάνη ποταμό. Ο Ιωάννης μόνον, όπως βεβαίως και οι παρευρισκόμενοι άγγελοι, άκουσε τη φωνή του Θεού Πατέρα και είδε το άγιον Πνεύμα με τη μορφή περιστεριού να ίπταται υπεράνω του βαπτιζόμενου Χριστού. «Αυτόν που οι προφήτες με πολλούς τρόπους είδαν και με αινιγματικό τρόπο προεκήρυξαν, αυτόν αξιώθηκες να βαπτίσεις στον Ιορδάνη. Κι άκουσες την πατρική φωνή από τον ουρανό, που έδινε μαρτυρία για την υιότητα του Χριστού. Και το Πνεύμα είδες με τη μορφή του περιστεριού, που έφερε τη φωνή πάνω στον βαπτιζόμενο».

Οι υμνογράφοι, είπαμε, παίρνουν αφορμή να δουν και άλλες πλευρές του αγίου Ιωάννου: να θυμηθούν ότι ο Κύριος τον επαίνεσε περισσότερο από όλους τους προφήτες και τους άλλους ανθρώπους («Προφήτην σε προέφησε των Προφητών υπέρτερον, εν γεννητοίς ο Δεσπότης γυναικών μείζονα πάντων»), ότι υπήρξε μέγας αγωνιστής υπέρ της αληθείας, τόσο που έδωσε και τη ζωή του γι' αυτήν με τον μαρτυρικό του θάνατο («ως αρνίον άκακον ιερουργούμενος προσηνέχθης θυσία»), ότι υπήρξε ο μεσίτης της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης («Προφητών σε σφραγίδα γινώσκομεν, ως τη Παλαιά και Καινή μεσιτεύσαντα»). Και βεβαίως ότι το κήρυγμά του ήταν εκείνο που αποτελεί τον δρόμο της σωτηρίας όλων μας: η μετάνοια. «Με κόσμημα τη σοφία του Θεού, ήλθες να κηρύξεις τον Χριστό. Διότι έγινες η φωνή αυτού που βοά στην έρημο δυνατά: μετανοείτε». «Τώρα που μας εποπτεύεις από ψηλά, μακάριε, από τη Βασιλεία του Θεού που βρίσκεσαι, σε παρακαλούμε με τις μεσιτείες σου να μας διαφυλάσσεις έτσι, ώστε να ακολουθούμε αυτό το θείο κήρυγμά σου και να μένουμε σταθεροί στις ένθεες διδαχές σου και στα σωτήρια δόγματά σου».